

paa Hjerte. Det er sagt af den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts første Valgkreds (Faber), til hvem jeg saa gjerne slutter mig i det Meste af, hvad han har sagt, at der bestaaer en Laugstvang, Privilegier og Skranke, som skulde hæves. Ja, ganske vist bestaae de, og ethvert Skridt, der gjøres for at bryde dem, vil være godt og fortjenstligt, men Ingen maae troe, at vi, som staae paa den lærde, klassiske Dannelses Side, i mindste Maade tage Forsvaret for disse Ting; det kunde aldrig falde os ind. Tvertimod, vi see saa godt og tydeligt som Noget, at vi i den Henseende skulle gaae fremad, men vi kunne ikke gaae fremad med det Feltraab imod Laug og Skranke, hvori der klinger en Grundtone af Nag imod selve Dannelsen. Vi ville gaae løs paa Skranterne, men ikke gaae løs paa Dannelsen, og det er noget af det meest Fortvivlende, at den ærede Rigsdagsmand idelig blander de to Ting sammen. Det kan jo være, at vi i den Henseende ere saa indgroede i Fordomme, at vi ikke kunne see Skranterne (Tscherning: Hør!). Den ærede Rigsdagsmand skal ikke være saa rask til at raabe „hør“, med mindre han dermed vil udtrykke sin Beundring over, at vi paa vor Side ere villige til at indrømme, at vi kunne tage fejl, Noget, den ærede Rigsdagsmand saa sjelden gjør. Det er muligt, siger jeg, at vi ikke see Skranterne, men jeg kan forsikre den ærede Rigsdagsmand baade paa egne og mange Andres Vegne, baade i og udenfor Salen, at det da ikke har sin Grund i Mangel paa Villie, men at det er, fordi det altid er vanskeligt at see det, der ligger En altfor nær, og fordi det er vanskeligt at anvende den frie Kritik paa de Forhold, hvori man har indlevet sig saaledes, at de saa at sige ere blevne en Part af Ens Personlighed. Men saa ofte vi have seet Skranterne, gaae vi imod dem med ikke ringere Iver end den ærede Rigsdagsmand og visnok med bedre Resultat. Jeg kan pege paa mange Ting i de senere Aars Begivenheder, der i den Henseende kunne tale for os. Jeg siger, at den Stræben, der for Tiden er i „det lærde Laug“ er ikke affluttende, den er aabnende; der er ikke nogen Bestræbelse for at føre Skranterne høiere op; der er Lyst og Tilbøjelighed til at gjøre dem lavere, stor Lyst og Tilbøjelig-

hed til at aabne og udvide Dørene. Dersom man blot ikke stiller sig paa den Side, at man forlanger, at Alt skal luffes op paa vid Gab, saa at enhver Ting kan rykke ind, saaledes som f. Ex. den ærede Rigsdagsmand for Søstjæbing (Barfod) med hans Forslag om Universtitet, der sætter sig ud over alle mulige Bettingelser og fordrer, at Alt skal gjøres paa eengang — naar man ikke gjør det, skal man finde, at paa denne Side af Anstuelser vil der ikke findes nogen Modstand derimod. Dersom det ikke var den ærede Rigsdagsmands Grundtanke, at han havde Nag til Dannelsen, saa vilde det være besynderligt, om man ikke i de mange Ting, som han siger, dog idetmindste af og til skulde finde et lille Ord om, at Dannelse er Noget, vi Alle skulle stræbe efter. Jeg hører til den ærede Rigsdagsmands alleropmærksomste Læsere; men jeg kan sige, at jeg hidtil forgjæves har søgt Noget, der kunde ligne — jeg kan sige et Forsvarsindlæg for Dannelsen, forgjæves søgt Noget, der kunde lyde som en Opfordring til ikke at misforstaae ham, forgjæves søgt Noget, der kunde lyde som en Ubefaling — fra hans Læber vilde være en indflydelsesrig Ubefaling — til alle dem, der trænge til at lære, om at benytte den Leilighed til at erhverve sig Dannelse, som maatte frembyde sig. Jeg finder tvertimod Noget i den ærede Rigsdagsmands Udtalelser, som gaaer netop i den modsatte Retning. Det er ikke længere siden end forleden Dag, at den ærede Rigsdagsmand i et Foredrag, jeg troer om de Geistliges Lønning, udtalte sin dybe Beundring for den Tid, da en Statsmand gif ved sin Plov — han sagde, at det var paa Catos Tid. Jeg veed ikke, om det skulde være en Forvevling — den ærede Rigsdagsmand har selv Noget tilfælles med Cato; han har sit „Præterea censeo Metropolitanskolen esse delendam“ — det er mulig en Forvevling med Cincinnatus; men, som sagt, han sværmede for den Tid, da Statsmanden gif bag Ploven, og da en filosofisk Professor nøiedes med en Lønne. Nu veed jeg vel ikke sikkert, hvad det er, den ærede Rigsdagsmand beundrer hos disse Folk, men jeg har stor Mistanke om, at det, han beundrer hos Cato eller Cincinnatus, er ikke Statsmandsdygtigheden, men det er Ploven, og det, han beundrer hos Diogenes,